

[Justitsministeren]

Med hensyn til fri proces har jeg ikke fået nogen ansøgning. Hverken Birkerød Kunstforening eller nogen anden har ansøgt om at få fri proces til sagsanlæg, og da afgørelsen af, om man meddeler fri proces, må bero på en konkret vurdering, kan jeg ikke – og jeg kan tilføje naturligvis ikke – på forhånd tage stilling til spørgsmålet. Fri proces efter retsplejeloven forudsætter for det første, at der henset til ansøgerens eller ansøgernes økonomiske forhold kan antages at være behov for økonomisk bistand, og dernæst må ansøgeren have en rimelig grund til at føre proces; og om der er det i dette tilfælde, ja hvor skulle jeg vide det fra, når jeg ikke har set nogen ansøgning?

#### **Jens Otto Madsen (VS):**

Jeg må gøre justitsministeren opmærksom på, at det i retsplejelovens § 331 er nævnt, at der kan være særlige grunde, der taler for, at man fraviger § 330, som justitsministeren korrekt refererer her.

Så forstår jeg, justitsministerens svar går på, at når man ikke har modtaget en ansøgning, så kan man ikke tage stilling til spørgsmålet. Men dér vil jeg da gerne referere et tilfælde, hvor regeringen afveg fra dette princip, nemlig Per Brandt-sagen, hvor regeringen få dage efter, at sagen var gået i hårdknude og var blevet løst ved afskedigelse, erklærede, at Per Brandt og de øvrige HT-fribyttere ville få fri proces. Da havde regeringen heller ikke modtaget en ansøgning, så det argument duer altså ikke. Derfor kan man godt udtale en holdning til det her spørgsmål. Det er der al mulig grund til, når den forurettede part, Birkerød Kunstforening, i den grad er blevet maltrakteret af trafikministerens censor og ministerindgreb, før et kunstværk var færdigt, på trods af en lokal aftale med DSB og på trods af, at det i den lokale aftale var fastsat, at man skulle foretage en helhedsvurdering, efter at den lokale kulturoffensiv var afsluttet, af, om kunstværket var bevaringsværdigt. Og yderligere nu, hvor ekspertisen siger, at det ikke kan tilkomme trafikministeren at bedømme, om der er tale om blasfemi, det kan kun en domstol afgøre, medmindre der er tale om nødværge. Men så kan man vel afprøve ved domstolene, om der var tale om nødværge; det er ikke noget, det tilkommer en selvop-

højet minister at afgøre. Jeg vil gerne have, at justitsministeren udtaler, om det ikke er almindelig fairness over for den forurettede part, at når statsmagten griber ind, så må man også give rimelige vilkår for den forurettede part til at føre proces mod staten.

#### **Justitsministeren (Ninn-Hansen):**

En stillingtagen til en ansøgning, der ikke er kommet, det bliver der altså ikke i dag, men jeg vil gerne gå ind på de andre betragtninger, som er fremkommet fra hr. Jens Otto Madsen.

For det første er der ingen trafikminister, der har foretaget censur i dette tilfælde. Det er et af statens bygningsværker, og dér må man vel have lov til som forvaltningschef at bestemme, hvad man vil have hængende på et sådant bygningsværk. Det er det, der er sket, det har intet at gøre med censur.

Om jeg mener, at sagen er så vigtig, så den under alle omstændigheder skal for domstolene, vil jeg sige: jeg kender ikke noget stort mere uvigtigt end denne sag, og derfor har jeg ikke noget ønske om, at den kommer for domstolene, men der er selvfølgelig slet ikke taget stilling til, om der gives fri proces eller ej, hvis der kommer en ansøgning.

#### **Jens Otto Madsen (VS):**

Det kan diskuteres, om maleriet er kunst eller ikke kunst – personligt bryder jeg mig overhovedet ikke om det. Men det drejer sig om generelt at give kunstnerne her i landet rimelige vilkår, og dér må man være meget betænkelig ved det indgreb, der er foretaget af trafikministeren.

Så vil jeg i øvrigt referere en anden sag. Det var jo sådan, at da Villo Sigurdsson-sagen kom op og 21 borgerrepræsentanter søgte om fri proces, blev det afslået af justitsministeren. Må jeg så forstå justitsministeren således ud fra dels Per Brandt-sagen og dels Villo Sigurdsson-sagen, at betingelsen for at kunne få fri proces ikke er, om der er nogen særlig grund, der taler for det, men om regeringen er enig i det politiske indhold i sagen. Der er jo et klart mønster i de to sager, nemlig at man har afslået fri proces i det ene tilfælde, nemlig Villo Sigurdsson-sagen, hvori man på eget initiativ har givet fri proces til Per Brandt og de øvrige fribyttere i HT, fordi man var politisk enige i den sag; det